

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

1 óra 60 fillér.

3 óra 1.80 fill.

Vidéken:

1 óra 1 kor. 30 fillér.

KOLOZSVÁRI UJSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Deák Ferencz-u. 18. sz.,
hová minden levelezés
és egyéb küldemény
czimzendő.
Telefon-sz. 261.

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Lapzárás: este 10 órakor.

Felelős szerkesztő: Schaberl József.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Az előzékenységről.

Fejérváry és Széll külön utaztak Bécsbe és együtt jöttek haza. Ezt nevezik kedvezően elintézt „válságnak.”

Hogy mi történt Bécsben? A félhivatalosok azt mondják, semmi sem, mert Széll és Fejérváry izzóan szeretik egymást és soha össze nem veszték; Apponyi pedig mint az európai béke fő-protectora, békétlenséget sohasem okozhat. A kedélyes politikusok másképp festik ki a helyzetet. A miniszterelnök és a honvédelmi miniszter az ácsorgásban és tiszteletteljes várakozásban kifáradtak a „legfelsőbb” előszobában és minthogy mindketten jó fiúk, összebékéltek és karanfogva léptek már a Felsőház elé. A malicziózusok meg azt sziszegik, hogy Fejérváry folytatta előzékenységét. Előzékenységből engedett a parlament határozatának, midőn felfüggesztette a Nessi ellen megindított fegyelmi eljárást. Előzékenységből lapított, midőn Apponyi megleckéztette az elnöki székéből és most előzékenységből lenyelte a keserűséget és elégtétel nélkül tért vissza Budapestre.

Hogy mi történt Bécsben? A cseléd felmondását nagymosás előtt a jó gazdasszony nem fogadja el. Jól van, elmehet, de végezze el a nagymosást! Világos volt, hogy most, midőn a kiegyezés még nincs tető alatt, midőn meg kell szavaztatni a civillista felemelését és a rettenetes ujoncz-javaslatot, kormány-válságról szó sem lehet. Honnan szedjen a korona hamarosan vállalkozót, a ki e szörnyű hagyaték átvételére kész? Széll kormánya elbizakodva, felfuvalkodottan, bizva abban, hogy az ellenzék neki komoly nehézséget nem csinál, vállalkozott a javaslatok keresztülhajtására és egy-

uttal az önálló vámterület ügyének kijátszására. A három feladat közül egy is elég arra, hogy halálos sebet üssön a kormányon, végkép tönkrevérje népszerűségét és megbénítsa akcióképességét. És Széll egyszerre mind a három feladatra vállalkozik. Elengedhet-e ilyen jó cselédet a korona?

Külön mentek el panaszkodni és együtt kergették őket haza. Ezt nevezik kedvezően elintézt „válságnak.”

Mulatságos cselédhistoria. De még mulatságosabb, hogy a közvélemény a kormány bukását még mindig felülről várja. Az udvari politika minden érdeke azt követeli, hogy a kormány maradjon. A míg a magyar politikus a bécsi politika szolgálatában el nem kopott, hasznavehetetlenné nem vált, nem eresztik. Ha kihasználták, ha tulságos szolgálatkészsége miatt legyőzhetetlen erővel fordul már ellene a nemzet haragja, akkor hálásan elejtik, zokogva a pokolba kergetik.

Régi nóta ez, régiebb még a „Gotterhalte” nótájánál is. A válságok kulcsa tehát a parlamenti ellenzék kezében van. Az ellenzék, ha mögötte van az ország, mely bár évtizedeken át következetesen darabokra tördelték közvéleményét, még mindig képes bizonyos erő kifejtésre, meggátolhatja az elbizakodott kormányt vakmerő terveinek végrehajtásában.

Ne kérdezzék tehát az ellenzéken, hogy van-e válság? Tőlük függ, hogy legyen és mikor legyen.

A függetlenségi párt sohasem volt olyan kedvező helyzetben, mint most. Nincs szabadelvű ellenzék. A néppárt még a kormánypártnál is aulikusabb és a bécsi politika követelése ellen fel lépni nem mer. A függet-

lenségi párton van tehát minden suly, rajta nyugszik az ország minden figyelme.

A kormány most a függetlenségi párt kezében van. Civillista, ujoncz-emelés, rossz kiegyezés: ezzel a hármassal jelszóval nem lehet a kormánynak a parlamentet feloszlatni és új választásokba menni. Hasztalan riasztgat tehát a kormány sajtója, ha a függetlenségi párt megtagadja az indemnitást, folytatja a vitát és csak a rettenetes javaslatok visszavonásának árán kész leszerelni, a kormány kénytelen megadni magát. De persze legyen ebben az obstrukcióban vér, szenvedély, igazi meggyőződés, hogy visszhangja keljen az országban és mindenütt csatasorba álljon a közvélemény.

Fejérváry előzékenységről beszélt. Idejében. A kormány ma az ellenzék előzékenységből él. Egyetlen erélyes roham és lezuhan a mélybe. A válságot szimatolóknak tehát azt feleljük, a mit a tudós és szerencsétlen Akin édes apja az antikváriusnak, a ki fia részére angol szótárt ajánlott: „Ha az én fiamnak angol szótára van szüksége, ir magának egyet”. Nos, ha válságra van szükségetek, hát csináljatok magatoknak! Töletek függ, csak ne legyetek olyan előzékenyek.

V. V.

*** A kormányképes ellenzék. Vezető cikkünkben tegnap foglalkoztunk ezzel a politikai eszmével, melyet tudvalevőleg egy hasonló című röpirat tett aktuálissá. A röpirat írója M. S. betűkkel volt csak jelölve, melyek mögött sokan Matlekovits Sándor volt államtitkárt sejtették. — Az egyik fővárosi esti lap most azt a kalandos hírt közli, hogy az író voltaképpen egy Meizels Samu nevű fővárosi kereskedő volna.

Ha figyelembe vesszük azt a bizalmas viszonyt, melyben Matlekovits a szabadelvű párt régi elemeivel és különösen br. Bán-

ffyval áll és azt a rokonszenves fogadtatást, melyben a szintén ezekkel egy huron pendülő „Pesti Hirlap” a röpiratot résztesítette, úgy ezt a hírt nem lehet egyébbnek tekinteni, mint szenzáció hajhászásnak.

De különösen sem valószínű, hogy Matlekovits nyugodtan viselte volna a támadásokat, melyek egyes lapok részéről egyenesen az ő nevére címelve szállítottak. Még kevésbé engedte volna, hogy reklámot csináljon nevével egy obszkurus politikai író.

A hír kétségtelenül politikai manőver. Célja vagy ártani az ügy presztizsének, vagy kiugratni az igazságot Matlekovitsból. Az elsőre nagyon gyöngy, a másodikra nagyon — ügyetlen.

*** Országgyűlés. A képviselőház tegnapi ülésén Gál Sándor a napirend előtt polemizált Koródi Lajos és Lindner Gusztáv nyilatkozataival, fentartván ellenük felhozott vádjait. Koródi Lajos válaszában újból visszautasítja Gál Sándor támadásait. Gál Sándor azt mondja, hogy Lindner Gusztáv tanára volt neki a kolozsvári egyetemen. Akkor Lindner igen magas színvonalon tanította a magyar közjogot. De ma mint nemzetiségi képviselő ül a képviselőházban. Az az egyetemi tanárság tehát csak mult a képviselő urra nézve, melynek érdeméből semmit sem akar levonni. Lindner Gusztáv dr. kijelenti, hogy nem akarja a Házat személyes jellegű afférekkel foglalkoztatni, ezért nem reflektál Gál Sándor szavaira. Következett az indemnitási vita folytatása. Makkai Zsigmond, majd Szathmári Mór függetlenségi képviselők beszéltek a javaslat ellen, mire az ülés véget ért.

*** A „Gotterhalte” utójátéka. Hirt adtunk róla, hogy Nessi Pált ismeretes ügyében megidézte a becsületügyi választmány. Az első kérdés, amelyet itt hozzá intéztek az volt, hogy tüntetett-e a Gotterhalte ellen? A kérdésre előadta, hogy az ifjuság kérésére állott a tüntetés élére s keresztül vitte, hogy a Kossuth-nóta helyett, melyet némelyek antidinasztikusnak tartanak, a hazafias dalokat énekeljék. Legsúlyosabban esik a mérlegbe a második kérdés, a rendőri bántalmazásra vonatkozó. Itt ugyanis Nessi vallomásával szemben két rendőr igazolja, hogy az inzultus tényleg megtörtént. Ha az ítélet marasztaló lesz, abban fog a körülmény nagy szerepet fog játszani. A többi kérdés Nessi viselkedésére vonatkozik a rendőrséggel szemben. — Nessi dolga most majd a vizsgálat alapján tisztí gyűlés

elé kerül, mely a becsületügyi eljárás felől határoz és onnan esetleg a becsületügyi választmány elé.

Nagyon valószínűnek tartjuk, hogy a katonai hatóságok az ügy politikai részét kihagyják a kérdések közül és tiszti gyűlés elé már csak az a vádpont fog kerülni, hogy Nessi tettelegesen bántalmazást szenvedett, melyért elégtételt venni módjában nem állott. Igaz, hogy ez enyhítő körülménynek inkább beillenék; de a katonai felfogás az, hogy tisztnek nem szabad olyan helyzetbe, olyan társaságba jutnia, ahol olyan emberek vannak, kiken sértés esetén a helyszínén nem vehet elégtételt. Már pedig az utca s egy tüntető tömeg nem az a hely. Így a katonai hatóság igen jó megoldással rendelkezik: Nessi elveszti a tiszti rangot, anélkül, hogy emiatt újabb országházi zavarok lennének, amiktől pedig a „kétfele posztó” igen fázik. Csaknem annyira, mint a — sajtótól.

Nyílt levél a magyar társadalomhoz!

Kolozsvár, decz. 6.

Ilyen cím alatt megleghangu sorokban fordul a hevesmegyei tanító-egyesület a nagyközönséghez, hogy a maga részére megnyerje annak rokonszenvét ama küzdelmében, a melyet az állami tisztviselők tervbe vett fizetésjavítása kapcsán a saját fizetése emeléseért folytat. A levél többek közt következőket mondja:

„Valahányszor az államháztartás munkásai a nagy kenyérszűrés elé sorakoztak, ott állunk mi is szerényen, leghátul, a legkisebbek között. És mit nyertünk? A mostoha gyermekek sorsára jutottunk. Majd esztendőre, majd más-kor — szól az atyai ígéret, biztatás. Ezzel azonban többé mi nem elégedhetünk meg. Mi azt hisszük, nincs gondolkodó fő széles e hazában, aki a néptanítók méltányos anyagi kiválalmait szelnek eresztésében magának a népnevelésnek sérelmét nem látná. Lelkiismeretes munka csak az olyan munkástól várható, aki tudja, miért dolgozik. A ta-

nitó minden hivatásszeretete mellett is csak akkor lehet lelkiismeretes nevelője a nemzet reményeinek, a zsenge ifjúságnak és alapvető munkása a magyar nemzeti államnak, ha nem élhezik, ha állam és társadalom megadja neki mindazt, amely őt műveltségénél és hivatása magasztos voltánál fogva megilleti. Aki a nevelés-oktatás terén robot-munkát végez, az nem nevelő és tanító, hanem a lelketlen dajka szerepének a betöltője. Magyar Társadalom! Nyilatkozzál: nevelőkre, vagy dajkákra akarod bizni gyermekeidet? Embert nem nevelhet az, kinek szívében a keserűség és gyűlölet tölti el embertársai iránt, hanem csak az, kinek szívében a mindenjónak és nemesnek forrása: a szeretet lakozik.”

Külvárosi mizériák.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, decz. 6.

A mi kincses városunk be rendezkedése is olyan, mint a modern üzletek. A kirakatokból óriási kincsré, kolozsvári fogalomra következett a laikus, pedig a dolog tényleg úgy áll, hogy az üzlet pang s a raktár javarésze a kirakatban van.

Nálunk is ilyen szemfényvesztő módra dolgozik a város vezetősége. Míg a Mátyás-tér s a főbb utcák nappali fényben ragyognak s a korzó elegáns világa széles aszfaltozott utcákon sétálthat, addig a külvárosokban igazán falusi állapotok vannak. Csak tessék megpróbálni akárkinek végigmenni a legsötétebb kétvízköz valamelyik utcáján s ha ép egészségben kerül vissza, bizonyára nem ismétli meg kirándulását még egyszer. Kövezetnek legtöbb helyen hire-hamva sincs; a belváros ragyogó Auer-lángjai helyén mértföldekre egymástól pislog minden nagyobb ambíciótól menten egy-egy silány petróleumlámpás. És vízvezetékünk, mely a nagy reményekre jogosító deficit legkedvesebb magzata, szintén csak a főtéri palotákban érzi magát jól. A szegény emberek viskóiba lusta el-

menni; itt-ott mered egy-egy közkut, melyhez félórai távolságokból zarándokol a szegény nép.

Egyszerre kapunk három utcából is panaszt. A silány világítás miatt siránkozik a Pata-utca, a Sánczalja s a Kövespad-utca a világítás miatt. Jó a tél, a külvárosok silány kövezésü utcáin bizony csak egy lépés félre a járható utról és nyakig süpped a gyanutlan járkelő a sárba.

Hát biz ez szögyen. Egy városnak, mely magát nem volna szabad adózó polgáraival szemben így részrehajlónak lenni. Hanem ezen csak egységes, erős meggyőződésű, jellemében meg nem ingatható polgárság tudna változtatni. Az pedig nálunk nincs; így aztán az összes hibájából megrövidül a polgárok egy része. De már ez így van; s azért nem remélünk semmi eredményt sem a magunk felszólalásától, sem a lakosság kérésétől. Hanem egy jó tanácsot adhatunk: kérjenek föl deputációval egy városi tanácsost, ajánljanak föl neki ingyen — dísz — lakást. Ha jó hangulatban találják, talán megteszi valamelyik és meglássák, rövid idő alatt lesz világítás, lesz nem is kövezet, de aszfalt és lesz, amit másutt mindenütt ingyen kapni: lesz víz.

Kalálítélet.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, decz. 6.

Marosvásárhelyen tegnapelőtt egy megdöbbentő hidegvérrel elkövetett gyilkosság tettése, Krakovszky Dénes felett ült törvényt az esküdtszék.

Az eset a következő: Krakovszky Dénes Kis-Ilyén f. év szept. 15-én Albert Györgyöt a Domokos Elek telkén késsel leszúrta. A gyilkosságot a miatti bosszujában követte el, hogy Kövesdi Jánostól a cséplés alkalmával 2 zsák búzát lopott, ezt Albert megtudta s a faluban elbeszélte, ezért bosszút forralt. Szeptember 14-én egy karóval jól elverte, 15-én aztán a Mán Lajos korcsmájában találkozva, itatni kezdte s többször hangoztatta, hogy meg fogja ölni. Elő is vette ott benne a

fogadóban a kését, az ajtó sarkán az Albert György és többek láttára megfente. Midőn aztán ez el akart előle menekülni, megragadta, a fogadótól mintegy 200 lépésnyire a Domokos Elek telkéig hurcolta, ott a kését az Albert füle mellett beszúrva, a nyakán akkora vágást ejtett, hogy a géget is átvágta s midőn erre Albert összeesett, reá térdelt s még több vágást mért a nyakára, úgy, hogy nyomban meghalt. A gyilkosság elkövetése után Hajdu István községi bírót, mert el akarta fogni és még többeket megöléssel s felgyújtással fenyegetett, ha feljelentik, míg végre a csendőrség tette ártalmatlanná.

A bűnügyet egész napon át tárgyalta az esküdtszék. D. u. 6 óráig tartott a tanubizonyítás. Valamennyi tanu terhélően vallott. Egy valóságos falu rossza, a falu réme volt ez az ember, a ki lopott, verekedett, de senki följelenteni nem mertte, mert a legkisebbért, ha valamit ellene tettek, kész volt a fenyegetéssel: fölperzselem, leszurom. És mindenki tisztán volt azzal, hogy az ily ígéretét nagyon könnyen beváltja.

A kérdőpontok felolvasása után gróf Lázár Miklós kir. alügyész tartotta meg nagyszabású vádbeszédét. A tanuk vallomásai alapján lépésről-lépésre bizonyította, hogy milyen ember volt a vádlott, Egy rém volt a községben, a ki dominálta a helyzetet, sem a törvénytől, sem senkitől nem félt, de téle rettegett mindenki.

Huszár Lajos védő szintén gondos beszédében azt akarja bizonyítani, hogy vádlott tettét ittas állapotban, nem előre megfontolva követte el és ez alapon erős felindulásban elkövetett emberölés büntetésében kéri büntetésnek kimondani és annak alapján kér ítéletet. A válaszok után az esküdtek tanácskozással vonultak vissza s hosszas tanácskozás után felolvasták verdiktjüket, mely szerint büntetésnek mondották ki az Albert György sérelmére elkövetett gyilkosságban.

Néma esőben állott fel az alügyész ezután, hogy indítványt tegyen a büntetés mértékére nézve. A btkv 278. §-ára hi-

TÁRCZA.

Légy megáldva...

(A „Kolozsvári Ujság” eredeti tárczája.)

Oh! Légy megáldva mindörökké,
A mért szeretni tudsz engem,
Te vagy, kihez a földön, égben
Hasonló nincsen semmi sem.

Tied szívemnek minden hangja,
Tied lesz végső sóhajom
S ha van a sir ölben álom,
Ott is csak rólad álmodom.

Maradj velem, maradj örökre,
Légy vigaszom, ha lankadok.
Te légy nekem a mindenségem,
Isten, ember ha elhagyott!...

Luli.

Flórián uram leányai.

A „Kolozsvári Ujság” tárczája.

Irta: Konez Béla.

A Tanács Anna megvető tekintete sikamlott végig Rezgő Tivadaron.

— És ön képes volna, tudna hamisan esküdni?

— A legnagyobb hidegvérrel kedvesem és biztosítom, hogy egy makulányi szemrehányást se éreznék a lelkiismeretemben. Különben is, kérem, tegyen, a mit akar, csak már vessünk véget a komédiának. Mondja, kérem, mi a szándéka a legközelebbi jövőre vonatkozólag? Vannak rokonai, ismerősei talán, a hol eltölthetné az éjszákát... Vagy legokosabb volna, ha visszatérne szüleihez most azonnal és bocsánatukat kérve, megmaradna abban a körben és életben, a melyst az apja

óhajt megteremtteni a számára. Bizonyára elmúlt már a harag keblükben és szeretettel fogják szívükre ölelni a kitagadott, de megtért, bűnbánó leányukat. — Ez utóbbi szavaknál gunyosan mosolygott Rezgő.

— Nem, nem! Haza nem mehetek már többé soha, rokonaim sem fogadnának be egy megtévelyedett leányt és így itt maradok, önnél maradok Rezgő Tivadar, a kinek leginkább kötelessége gondoskodni arról, hogy az utcán ne maradjon az, a kit a szívéből kidobott! — válaszolt Anna határozottan és meglátszott rajta, hogy a mit mondott, meg is akarja tenni.

A megtört lelkületből hirtelen daczozó, akarattá átalakult mozdulattal tette le kalapját, felöltöztet a pamlagra és oly határozott, nyugodt lett egész lényében, mintha nagy előké-

születek után azt mondanák szeme sugarai:

— Nő és most rajta! Fel a küzdelemre!

A fájdalom antithesisének hangján jelentette ki újra a bámuló Rezgő Tivadarnak:

— Igen, ezentul itt lesz az én otthonom is. Itt lakom önnél, mint a kinek kötelessége gondoskodni rólam!

— De szerencsétlen, az nem lehet! Mit fog mondani a világnak?

— A világ azt fogja mondani, a mit eddig mondott és önt arra kérem, a miért ön esengett egyszer, emlékszik? egyszer hozzám, tudniillik: ne törődjünk a világgal. A világ a mi szerelmünk és a szerelem a mi Istenünk. Ugy-e, milyen gyönyörűen hangzik? Hamar elfeledte, nagyon hamar!

(Folytatása következik.)

vatkozik, nem lát enyhítő körülményt fennfogni, de súlyosító a bünhalmaz. Fagyasztó borzongás fut végig a jelenlevőkön a kolozsvári akasztás napján, midőn kötél általi halálra kéri ítélni a vádlottat. A védőnek kevés szava van. A törvényszék kegyelmét kéri védenézére. A vádlott némán hallgatta végig az elnök szavait, csak akkor lopózik egy könnyesepp szemébe, mikor a tereméből kivezetik.

Az ítéletet délután 4 órakor hirdette ki Bodó Sándor kir. törvényszéki elnök. Az ítélet bünösnek mondja ki az Albert György sérelmére elkövetett gyilkosságban, két rendbeli hatóság elleni büntetésben, 4 rendbeli közcsend elleni kihágásban és két lópás vétségében és ezért összbüntetésül kötél általi halálra ítélte.

Krakovszky némán hallgatta végig az ítéletet, egyetlen arczizma sem rándult meg, csupán hangján érzett a meghatottság, midőn az elnök kérdésére kijelentette, hogy semmiségi panaszszal nem él.

Védője azonban bejelenti. Ennek tanácsára aztán kijelenti, hogy kegyelmi kérvényt terjeszt ő felségéhez.

Skizzek.

Sz. J.-né kosztadónő megszökött s kosztosai étkezés nélkül maradtak.

Óda.

Hogy hallgatok az egyetemen,
Azt önök nyilván sejtik rég;
A vizsgámon különösen,
Midőn üldöz a szörnyű „pék”
(Jen) „ó” szerint e szót, az
átkost

Igy kell írni jó — magyarul —
De az, mi vélem megtörtént,
Páratlan e bérczés hazán.

Mig uszom át a félveken,
Az adósságban meg — fülíg —
Nem pumpol több pénzt az
öregem.

S ez jó — magyarul „traurig”.
Hanem — ez csak keze a sors-
nak,

Amely ur mindnyájunk felett;
Csekélység egy igaz bohémnak!
Bolond, ki rajta nem nevet.

Mégis, ha creditoraimtól
Szabadulnék, — szeretném én...
... S most: megszökik itt egy
kosztadó,

És — hallatlan! — nem az
enyém!
Bébla.

HIREK.

Kolozsvár, decz. 6.

— **Doktoravítás.** Ma délbén avatják a jogtudományok doktorává lapunk munkatársát, Náthán Mór ügyvédjelöltet.

— **Ismeretterjesztő előadás.** Az iparos segédmunkások képzésére szervezett kolozsvári helyi bizottság 1902 évi december hó 7-én, vasárnap délután 3 órakor a városház közgyűlési termében ismeretterjesztő előadást rendez. Előadást tart dr. Filep Gyula: „Az egészség pénz”.

— **Öngyilkos orvos.** Egy fiatal kolozsvári származású orvos, dr.

Balta Márton, méreggel vetett tegnap véget Budapesten életének. A kolozsvári és budapesti egyetemen szép sikerrel végezte tanulmányait, de nehéz hallása miatt nem tudott praxisra tenni szert. A szegény családból származó fiatal embert ez anynyira elkésztette, hogy tegnap reggel lakásán mérget vett be. Az öngyilkosságot észrevették ugyan s az előhívott mentők, majd a Rókus-kórház orvosai megmentek minden lehetőt, hogy megmentsék kollégájuk életét, de hasztalan. Tegnap este meghalt. Édes anyja, özv. Balta Karácsonné, csak a reggeli lapokból értesült Kolozsvárról az öngyilkosságról, mely az agg, beteges nőre oly erős hatással volt, hogy maga is veszélyesen megbetegedett.

— **A részvét.** A szerencsétlen anya iránt, ki a büntető igazságnak kellett odaadja egyik fiát, általános részvétet ébreszt a szívekben. Nem látja benne senki a gyilkosnak anyját, mint ő is csak szíve szülöttét tudta siratni a boldogtalan emberben. Mit neki jogrend! mit emberi törvények! Minden törvénysértésnél nagyobb csapás lenne az emberiségre, ha egy napon eltűnne az isteni törvény: Az anyai szeretet. S erre a fájdalomra részvét nélkül tekinteni nem lehet; Képtelenség, hogy a gyilkos képe elhomályosítsa a bánkódó anya képét. A megindított gyűlés szépen halad s ma egy ismeretlenül maradni kívánó bírósági tisztviselő hozzánk küldött be 3 koronát a szerencsétlen anya részére.

— **Belczedi gr. meghalt.** Az utolsó abszolutisztikus miniszterelnök, gr. Belczedi Richard csehországi birtokán meghalt Schmerling bukása után lett miniszterelnök s ez állásában többet ártott a törekvéseknek, miket szolgálni akart, mint bármely más elődje. Mintája volt azon kor gögös és rövidlátó osztrák államférfiainak; Bismarcknak öntudatlanul kezebe járt Ausztria-ellenes törekvéseiben a fenntéjő hangú jegyzékekkel, melyek Vilmos királyt végre is fölingerelték Ausztria ellen. Magyarországon pedig megpróbálta újból életrehozni az abszolut monarchiát, miről pedig már Schmerling is letett és felfüggesztette az elődje alatt kiadott alkotmányt. Az a politika vezetett azután a Königráthoz, a porosz nagysághoz, vesztette el Lombard-Velenczét és juttatta a tönk szélére Ausztriát. Mégis miniszterelnök maradt 1867-ig, amikor azután a kiegyezés átalakulásai elsöpörték őt is a nyugalomba. Lovagja volt a Szt. István rendnek és tagja az Urak házának. Elhunytá alkalmából a király megleghangu táviratban kondoleált.

Irodalom.

Helyi irodalom.

(Incze Béla kötete.)

(B.) Szívesen hirdetjük mindig és mindenütt, hogy Kolozsvár Erdély szellemi életében vezető szerepre van hivatva. Szívesen elhallgatnók, de tagadni nem lehet, hogy ennek tudatára vajmi kevésbé ébredt még a mi

társadalmunk. Óhajítás, intellektuális, sőt politikai szükségesség és tényleges állapot között egyhamar aligha van nagyobb távolság, mint nálunk.

Érthetetlen pedig és amellett nagy — mondhatnám — politikai hiba, hogy ez így van. Ekkora városban, ilyen önálló vagy legalább is individuális társadalom közepette nem tud kifejődni anynyi irodalmi élet, amennyi más városokban van, pedig a rendelkezésre álló anyagi és szellemi erő jóval nagyobb.

Nincs egyetlen kiadónk, pedig hogy ilyes vállalat vidéki városban is létezhetik példák igazolják. Nincs szépirodalmi lap, ha csak az egyetemi ifjuság, mely már sok dologba tette meg a kezdeményező lépést, meg nem csinálja. Ugy tudjuk, van ilyesmi iránt törekvés. Ami könyv pedig megjelenik, lelkes emberek magánvállalkozása, melynek hatása az ismerősök szűk körét alig lépi túl. Pedig sem az írók, sem a könyvek nem érdemlik meg, hogy csupán abban a „hazafias” támogatásban részesüljenek, amelyben színészetünk évtizedekkel ezelőtt.

Abból az alkalomból mondjuk ezt el, hogy ilyen lelkes kollégánk, Incze Béla adja ki „Tollrajzok” czimen elbeszéléseit. A „Magyar Polgár” s a fővárosi lapok hasábjairól ismeri közönségünk a hangulatos fiatal író, kinek mindig van mondanivalója s megvan az adománya is, elmondani azt.

A 10 elbeszélést tartalmazó kötet előfizetési ára 2 kor., mely a „M. P.” szerkesztőségéhez küldendő be.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Bírósági hírek.** A törvényszéken tegnap főlebbviteli tanácsban a járásbírók ügykörébe tartozó, de főlebbezés útján a törvényszékhez utalt bűnügyekben tartottak főlebbviteli tárgyalást. A főtárgyaláson Szász Béla törvényszéki elnökhelyettes elnököl, szavazó bírák Reinbold Arthur és Stefany Elek voltak. A vádhatóságot Endes Miklós dr. kir. ügyész képviselte. A bíróság Deák Nikuláj és társai, Rusz Anna, Kablisan Anna és Kozma Bandi János könnyű testi sértési, Marosán Juon és Szabó Albert sikkasztási, Gábor Ferencz súlyos testi sértési, Rosenzweig Hermann rágalalmazási és Szakács Márton közcsend elleni kihágási bűnügyével foglalkozott, melyekben az első foku bíróságok ítéleteit részben helybenhagyta, részben pedig megváltoztatta.

Szerkesztői üzenetek.

V. Juliska kisasszonynak. Mindig a legnagyobb örömmel teszünk eleget b. kívánságainak s nagyon örülünk, hogy jelen esetben elismerését kiérdemeltük. — Szellemes kis leveleit mindig türelmetlenül várjuk, mert „aranyos” kezektől mindig „aranyos” szavakat olvasunk. Kész dolgozatát türelmetlenül várjuk. Kérdezt m. t.-nek czime: Magyar-utca 35. sz. Üdvözlét!

S. T. Helyben. Tudomásunk szerint a legjobb szemorvos dr. Bálthori Endre (Unió-utca). A szegényeknek rendel hetenként kétszer díjtalanul.

K. Ö. urnak. Helyben. Nagyon sok versünk van, a melyek leadására várnak s várnak, várnak, de hiába várnak... Mert verseket csakis munkatársaink tollából közlünk, feltéve, ha azok nem rosszak.

Rómainak. Helyben. Csak ma jött tudomásunkra, hogy ön tegnap este a szerkesztőség tagjainak távollétében úgy a szedőteremben, mint a szerkesztőségben beleegyezésünk nélkül — szimatolt. Tanácsoljuk, hogy többet ezt ne tegye, mert a kíváncsiságnak rendszerint baj szokott lenni a vége. Jó napot!

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, szombat decz. 6-án.

LOUTE.

Bóbózat 4 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Dupont	—	—	—	Kassai.
Castillon	—	—	—	Megyeri.
Francolin	—	—	—	Papp.
Baburen	—	—	—	Mátra.
Antoine	—	—	—	Heltai.
Bru	—	—	—	Dezséri.
Bézu	—	—	—	Várad.
Loute	—	—	—	T. Halmi.
Des Echanguettesné	—	—	—	Laczkó.
Bruné	—	—	—	K. Árpási.
Chevrelné	—	—	—	Palotay.

Kezdeté este 7 órakor.

Színházi műsor:

Vasárnap d. u.: Aesopus,
este. Boszorkányvár.

Kiadó-utajékos:

SCHARIBEL JÓZSEF.

Nyilttér.*)

Felszólítás.

Szemüveges uri fiatalember!

Az Ön által eltulajdonított és felszólításomra beküldött 6 drb kanalat és 1 drb poharat átvettem, de ezzel az ügy még nincs befejezve.

Most felszólítom Önt, hogy legkésőbb 8 nap alatt fizessen 6 koronát a jelenlegi és az előbbi nyilttéri közleményért és tanulja meg azt, hogy nagy szegény egy munkás-egyesületet meglopni.

Ha a fent említett összeget vonakodnék megfizetni, akkor itt ismét fogunk találkozni.

Kolozsvár, 1902 decz. 6.

Welther Károly,
aszt.-szakegyel. pénzt.

*) E rovat alatt közölte kért nem vállal felelősséget a Szerk.

A „Kolozsvári Ujság” naptárszelvénye.

25. szám.

Aki ezt a szelvényt lapunk 30 egymásután következő számából kivágja és azt a kiadóhivatalnak beküldi, egy díszes kivitelt fali-naptárt kap teljesen ingyen a „Kolozsvári Ujság” — karácsonyi ajándékként. —

Apró hirdetések.**LEVÉLEZÉSEK.**

Fiatl hivatalnoknő. Levele van a kiadóban.

Szöke 456. Levele van a kiadóban.

Toreador. Levele van a kiadóban.

Kék galamb. Levele van a kiadóban.

Mulandóság. Levele van a kívánt helyen.

Nősülni óhajtó. Levele van a kiadóban.

29 éves szakképzett önálló iparos komoly célból óhajt egy oly hozzávaló háziassan nevelt, szép fiatal leánynyal, kinnek legalább 1500 kor. hozománya van. Leveleket jelezve „Barna” jellegével a kiadóba kér.

Barna fess fiatal ember pár ezer korona hozománnyal rendelkező nőt feleségül venne. Levelet „Ágról szakadt” czimen a kiadóba kérek.

Három jó barátné, kettő barna és egy szöke, tisztességes iparosokkal szeretnének megismerkedni. Csak komoly levelekre válaszolánk. — Szökének jellegéje „Szerény” barnáé „Bánat” és „Ió kedv”. — Leveleket főpostára post-restante.

Egy előkelő magánhivatalnok tinek évi fizetésére meghaladja a 2000 forintot, nősülni óhajt. — Csakis komoly ajánlatokra válaszol, fiatal, barna hozománnyal rendelkező hölgyek leveleire. Leveleket „Tilu” jellegével Sáros-utca 5. szám alá kér.

KERESLET.

Fehér, gyermek és női házi ruhavarrónő uri házakhoz ajánlkozik mérsékelt díjért Kis-utca 23.

Egy ügyes fiu fényképező tanuló felvétetik. Czím a kiadóhivatalban.

Olvassuk!!

Eltemették az apát,
Árvaságban a család.
Nyomor útna a Bernát,
De Bernát küldi gépiét.
S menten boldog a tanya,
Nem zokog a jó anya,
Mert a kis varrógéppel
Fűznek a szegénységgel.

Életuntan egy levele
Bernát kerékpárját vette,
Bogy splenjétől szabadult,
Testinoságában meggyógyult.
Érdőn, mezőn harikozott,
Napokon át izmát-fuzott,
S vége mi lett a sok túrnak?
Most csap fel splen komizásnak!

Bernát Sándor trükkje
Kullog árván egy agglódy.
Sohajta néz néha-néha.
Üres blésre a — lha.
Egyszer egy ut fordulójan
Felbukkan egy maci kis lány.
Két-három szó — barátkoznak,
S már duettbe karikásnak.

Ha Bernáthól vész hegedűt,
Tokot, gyaatát és nyiretyűt,
Két-három hét el se telik —
S irigyed less csak Kubelik.
És ha hegedűt nem szeretés,
Cziterán is keserőghetsz.
Avagy pedig harmonikán —
Mindenfelo szép muszikkán.
Nosza pajtás, kiálto tehát!
Küldjün árjegyzéket Bernáth!

Ha javítani kell a gépet,
Hiányzanak alkatrészek,
Vagy szakad a hegedű hur
Bernáthoz — a köselli ut,
Hol mindent beszerezhetünk.
Legolesőbban megveleltünk.
Pártoljuk hát csak a magyart —
A hazai versenypárt!

Bernát Ede Sándor

erdélyrészi varrógép, kerékpár, hangszer és zeneautomata nagy raktára,

Kolozsvár,

a m. kir. Posta és Távirat szolgáltatója. Mechanikai motor erőre berendezett javító műhely. Fűtő, gyors és olcsó kiszolgálás.

Egy új Singer varrógép csak

35 frt 10 évi jótállással.

Üzletszerzők ül

jó megjelenésű urak és hölgyek fix fizetés és magas jutalék mellett azonnal alkalmazást nyernek a

Wesselényi Miklós-utca 6. sz.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel ugyszinte a nagyrebesült vevőimmal tudatni, hogy az **egész nyár folyama alatt is**

I. rendű Bükk, Usztatott, Hántott Cser, Hasított Cser és Tölgyfa

KAPHATÓ.

I. rendű bükk fa 4 négyszög. 11 frt. 22 kor
Usztatott bükk fa 4 négyszög. 10 „ 20 „
Hántott cser fa 4 négyszög. 9.50 „ 19 „
Hasított cser fa 4 négyszög. 10 „ 20 „
Tölgy fa 4 négyszög. 9.50 „ 19 „

Hazaszállítva 1 frittal drágább.

A megtekintésére ingyen kocsis.

FISCH GÉZA, fakereskedő.

Megrendelhető telefonon 315. sz. és Wesselényi Miklós-utca 14. sz.

HAZÁM kávéház udvar.

A Kolozsvári kereskedők és kereskedő ifjak társulatához egy **szolga**

azonnal felvétetik.

Az óvadékképes jelentkezők előnyben részesülnek. További felvilágosítást ad **Papp Kristóf** háznagy.

A volt HUNGARIA-étterem

melléklakással együtt **KIADÓ.**
1903. január hó 1-étől

Tea-estélyre vagy más alkalmi célokra megfelel. — Értekezhetni: **ÁRVAI ENDRE** asztalosnál, Wesselényi Miklós-u. 5. sz.

CARBOLINEUM

avenárius szabadalma
25 év óta jónak bizonyult fakonserváló szer
Utánzatoktól óvakodjunk.

Carbolineum gyár:
B. Avenarius Amstetten N.-ő
Iroda: Bécs, III-1. Hauptstrasse 18.
Kapható: Gál Ernő, Kolozsvár.

Braun Mihály Müller utóda**SOMLYAI M.**

Kolozsvárt, Kossuth Lajos-u. 4.

● hangszerkészítő. ●

● Nagy javító műhely, nagy ●

● raktár az összes hangsze- ●

● rek és azok alkatrészeinek. ●

● **Kolozsvár,** ●

Vesselényi Miklós-utca 18.

Ajánlja: üveg-, porcelán-, lámpa és háztartási eszközök raktárát.

Lámpa javítások, képek eredeti gyári áron.

HIRDETÉSEK legolesőbb árban
fölvétettn ek a
„Kolozsvári Ujság” kiadóhivatalában.

SCHABERL JÓZSEF

● ● ● „GUTENBERG” ● ● ●

KÖNYVNYOMDÁJA

● ● Deák Ferencz-u. 18. ● ●

Árjegyzékek a legdiszesebb kivitelben.
Folyóiratok bármily nyelven.
Röpiratok 24 óra alatt.
Rovatos ívek kis- és nagyalakban.
Falragaszok a legesinosabb kiállításban.
Pénztárkönyvek két, három színben.
Főkönyvek, Körlevelek, Számlák,
Értesítvények stb. stb.

a legolesőbb árban vállaltatnak fel.

ERZSÉBET

**GŐZ- ÉS —
KÁDFÜRDŐ
KOLOZSVÁRTT**

Kis-Szamos-utca 1. szám.

TONGZÁR

ANTAL

VIZVEZETÉKSZERELŐ.

Fellegvári-ut 28.
Elvállal minden e szakmába vágó munkát. Javítást gyorsan eszközöl.

Külfültre 1900-ban.

Nemes dr.

Trukoczy Ottó-féle**Kraft-****Bitter****LIQUEUR**

Külfültre 1900-ban

esupán illatos gyógyfüvekből készült. Melegíti és erősíti a testet fokozza az étvágyat és az emésztést. — Kapható eredeti palackokban a leg-

több fűszer, cseme és droguista üzletben. Főraktár Ausztria-Magyarország részére **L. Stein és Robitschek,** Bécs III., Diagonasse 6.

Külfültre 1900-ban